

NPN JAARMAGAZINE 2016

Uitgave
Maart 2016

Werken aan de toekomst

De droom van Ines von Rosenstiel

Het beste van beide werelden verbinden

**SCHIJF
VOOR JOUW LIJF**

POEP HEEFT DE TOEKOMST

Interview met Prof. Eric Claassen

**DE TOEKOMST VAN
VOEDING IN DE ZORG**

Tom van Loenhout en Nicole de Roos
van de Alliantie Voeding Gelderse Vallei

Inhoud

4

Schijf voor jouw lijf

Nee, niet de vernieuwde schijf van vijf van het Voedingscentrum. Maar de Schijf voor jouw Lijf van NPN!

8

Hilde Roothart
over trends in
voeding en
supplementen

18

Poep
heeft de
toekomst

De droom van
Ines von Rosenstiel
Het beste van beide
werelden verbinden

16

22 De toekomst voor voeding in de zorg

En verder in deze uitgave

Reacties op Hilde Roothart	11
De jeugd heeft de toekomst	12
NPN, een actieve vereniging	14
De toekomst volgens NPN	20
Europa en Nederland in harde cijfers	25
Ledenlijst	26

Voorwoord

Werken aan de toekomst

Met gepaste trots presenteren wij u ons jaarlijkse magazine, met als thema 'Werken aan de Toekomst'. De afgelopen jaren heeft NPN gestaag gewerkt aan het verankeren van voedingssupplementen in de samenleving. Door middel van een actieve PR, diverse themacampagnes en onze website www.supplementinfo.nl creëren we steeds meer draagvlak voor het gebruik van voedingssupplementen. Supplementen worden steeds belangrijker voor mensen en passen in een gezonde levensstijl. Met de juiste inzet van supplementen is veel gezondheidswinst te behalen. Denk hierbij bijvoorbeeld aan hoog gedoseerde vitamine D en het bevorderen van de darmgezondheid, wat, zoals u kunt lezen in dit magazine, de toekomst heeft. Ook in de zorg valt veel winst te behalen met aandacht voor voeding. Daar ligt er een belangrijke rol voor supplementen in het verschiet.

Willen we supplementen verder integreren in de samenleving dan is het belangrijk kennis en informatie over producten te blijven delen en misleiding te voorkomen door middel van zelfregulering. Het is belangrijk om een klimaat te scheppen dat wetenschappelijk onderzoek stimuleert en ingrediënten voor supplementen beschikbaar houdt. Door de consument een breed scala aan voedingssupplementen te bieden en te faciliteren dat die op de juiste wijze worden ingezet, willen we bijdragen aan een betere gezondheid voor heel Nederland.

Rest mij het bureau, de NPN leden en alle andere personen die zich hiervoor inzetten hartelijk te danken en ze veel succes te wensen met het invullen van deze belangrijke missie.

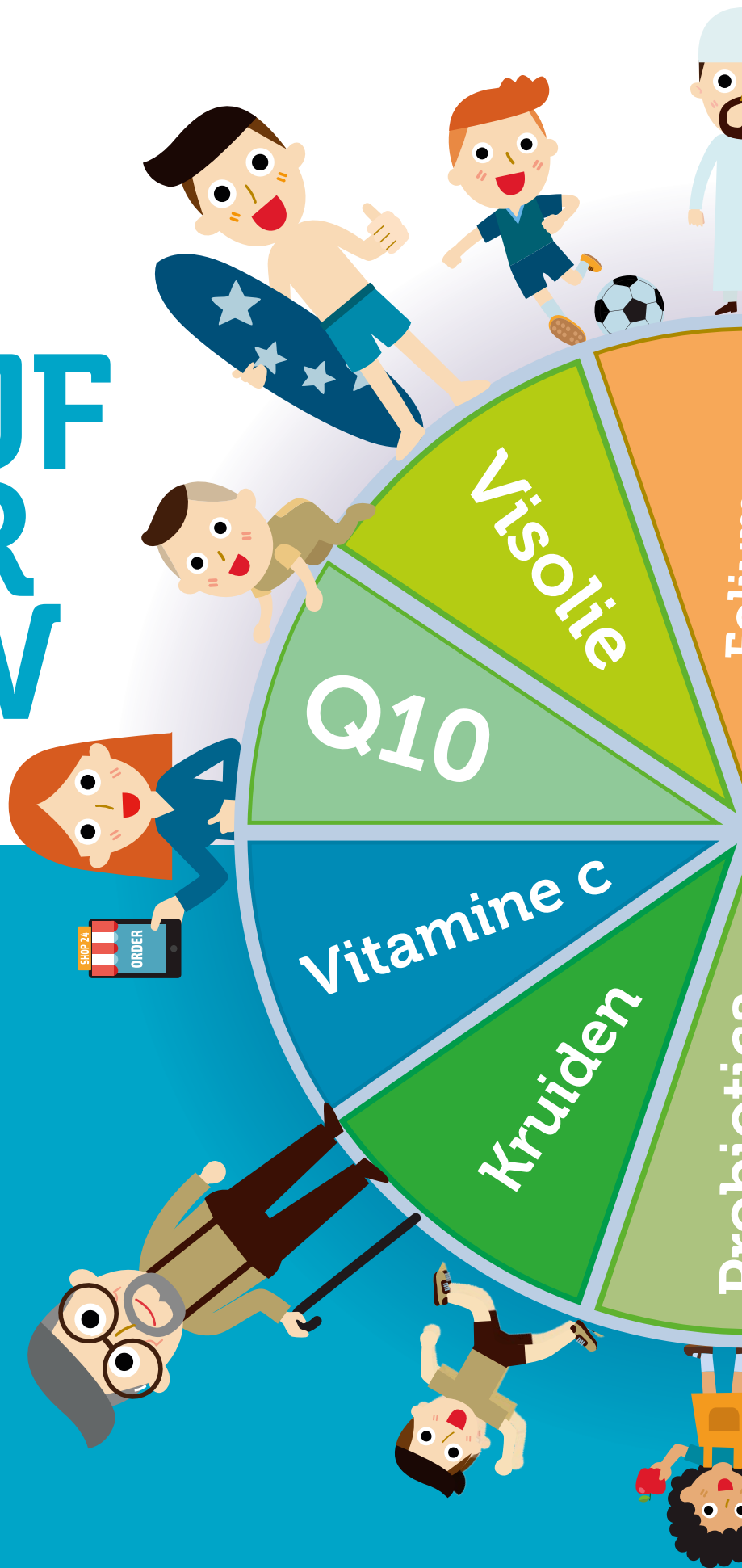
Mischa Strijder
Voorzitter NPN

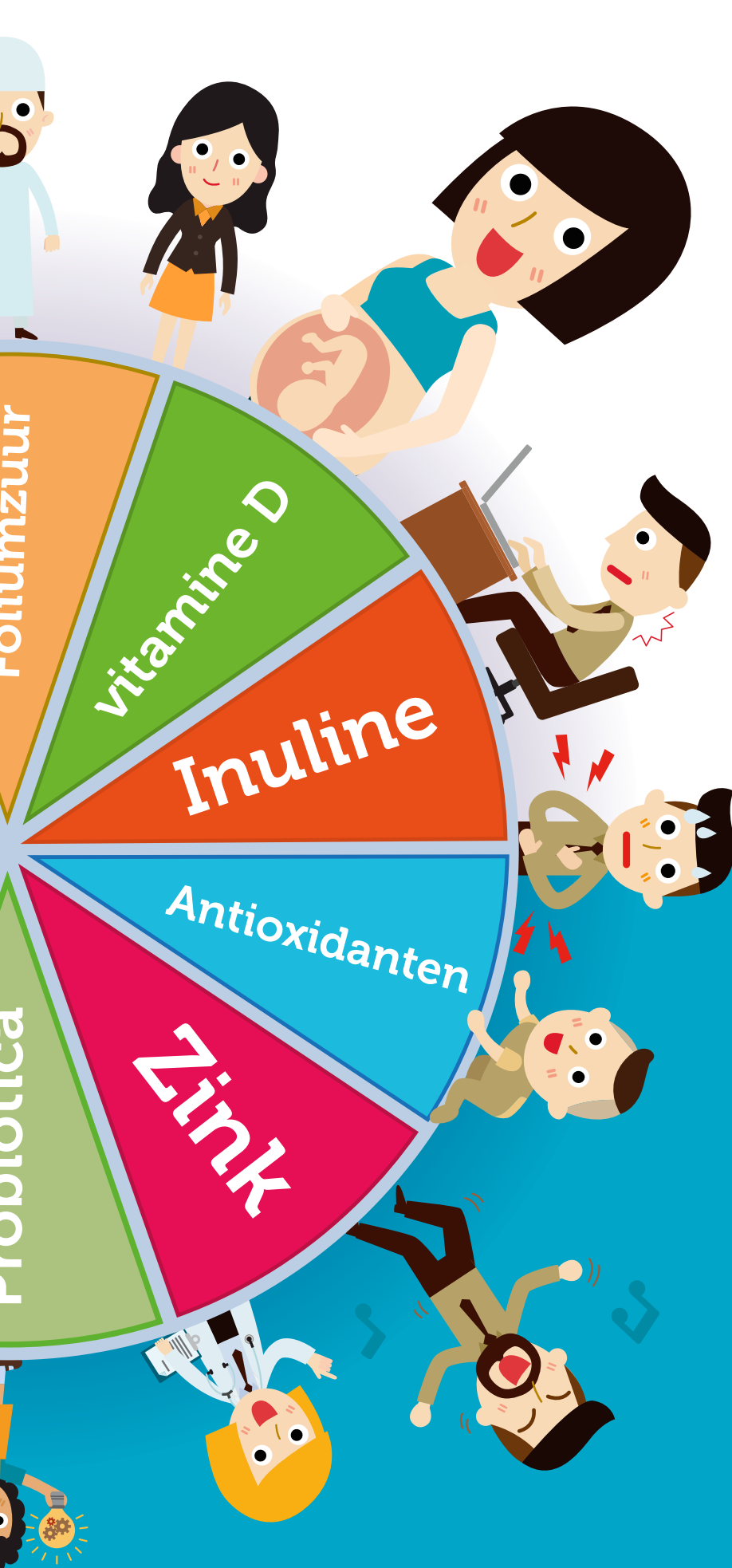

DE SCHIJF VOOR JOUW LIJF

TEKST: NPN

Nee, niet de vernieuwde schijf van vijf van het Voedingscentrum. Maar de Schijf voor jouw Lijf van NPN, de brancheorganisatie voor gezondheidsproducten! Want voor jouw lijf geldt waarschijnlijk een heel andere schijf dan voor je buurvrouw of je ouders. Zo heeft een sporter andere behoeftes dan een zwangere vrouw of een senior. En is het voor een drukke veertiger weer anders dan voor een kind of iemand met een getinte huidskleur. Daarom presenteert NPN hierbij met trots de Schijf voor jouw Lijf!!

Wat iedereen nodig heeft!

Vitaminen en mineralen

Voldoende vitaminen en mineralen is een basisbehoefte, net als slapen. Feit is dat slechts 2% van de Nederlanders eet volgens de Richtlijnen Goede Voeding. En uit voedselconsumptiepeilingen blijkt dat mensen eerder minder dan meer groente en fruit zijn gaan eten. Gedragsverandering realiseren, is enorm moeilijk. Hoewel we daar op moeten blijven inzetten, is het belangrijk consumenten te wijzen op het nut van supplementen. Zo kan met multivitaminen een enorme gezondheidswinst behaald worden.

Visolie

Ook omega-3 vetzuren (ALA, DHA en EPA) spelen een cruciale rol in het lichaam. Opmerkelijk is dat de Gezondheidsraad haar aanbeveling verlaagt naar één keer per week vette vis eten. Dit terwijl de inname van visvetzuren in Nederland al laag is.

De meeste mensen eten slechts eens per twee weken vis. De omega-3 vetzuren uit vis vervullen echter een unieke rol in het ondersteunen van hart- en bloedvaten, het geheugen en het gezond houden van cellen. Ze zijn ook belangrijk voor soepele gewrichten en het afweersysteem.

De Gezondheidsraad adviseert daarom 450 mg EPA/DHA per dag. Wie niet zo van vis houdt of er niet wekelijks aan toekomt, doet er goed aan visoliecapsules te slikken!

Jouw schijf

Naast de basis van vitaminen, mineralen en visolie die voor iedereen geldt, is jouw schijf gebaseerd op je persoonlijke omstandigheden en behoeftes. Met deze Schijf voor jouw Lijf is in één oogopslag te zien waar tekorten op de loer liggen en persoonlijke behoeftes liggen op het terrein van bijvoorbeeld:

1. Ontspanning, stress, concentratie
2. Sport en presteren
3. Zwangerschap
4. Gezond oud worden
5. Darmen

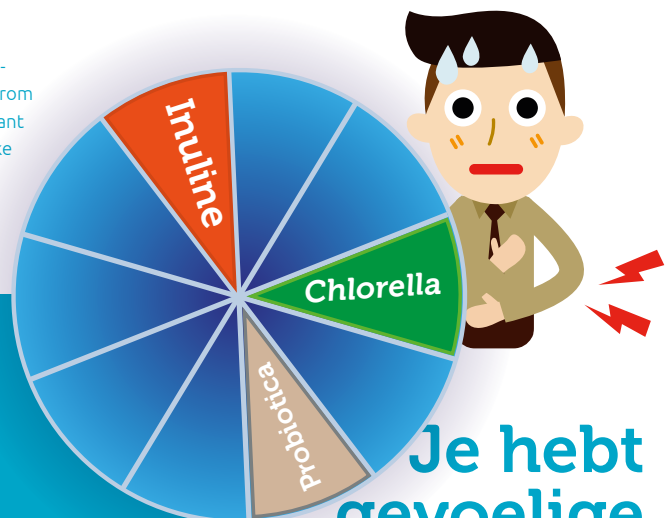
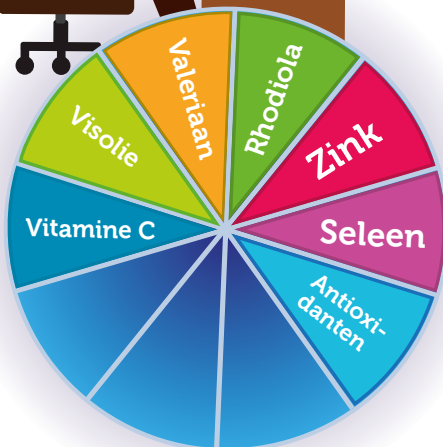

Je bent gevoelig voor stress

Bij stress is de behoefte aan vitamine C verhoogd. Ook zijn er aanwijzingen dat bij inspanning en stress de magnesiumbehoefte hoger is. In stressvolle situaties kan bovendien de hoeveelheid vrije radicalen in het lichaam sterk toenemen. Met antioxidanten ontstaat een betere bescherming tegen deze vrije radicalen.

Valeriaan heeft een gunstige invloed op het zenuwstelsel. Daarom zijn supplementen met deze plant goed te gebruiken bij geestelijke spanning en stresssituaties.

Een natuurlijke rustgever wordt Rhodiola ook wel genoemd. Bij stressvolle situaties, vermoeidheid, spanning en inspanning heeft deze plant een positief effect op weerstand, energieniveau, aandacht en concentratie.

Je doet veel aan sport

Sporten is presteren. Voldoende training en een gezonde voeding vormen hiervoor de basis. Voor het leveren van sportprestaties is naast energie, een groot aantal voedingsstoffen nodig. Zoals vitamine B voor energie, het mineraal magnesium voor meer spierkracht, spierontspanning en uithoudingsvermogen. Bovendien verlies je door transpiratie mineralen, die weer aangevuld moeten worden. Verder zijn aminozuren, antioxidanten en het co-enzym Q10 van groot belang voor actieve sporters.

Aminozuren

Aminozuren zijn de bouwstenen voor eiwitten. Spieren bestaan grotendeels uit eiwitten. Door training ontstaan er scheurtjes in de spieren. Aminozuren zijn nodig om je spieren te herstellen na sport. Het aminozuur creatine bijvoorbeeld helpt om beter te presteren tijdens een kortdurende krachtinspanning.

Antioxidanten

Bij sport of zwaar lichamelijk werk worden

meer vrije radicalen gevormd. Antioxidanten zijn voedingsstoffen die het lichaam beschermen tegen vrije radicalen. Vitamine C, E, bèta-caroteen, seleen, chroom, zink en bioactieve stoffen uit groente en fruit zijn antioxidanten die beschermen tegen deze vrije radicalen.

Q10

Co-enzym Q10 is een natuurlijke stof die betrokken is bij het vrijmaken van energie in de lichaamscellen. Mensen die zich meer dan gemiddeld inspannen, gebruiken vaak Q10 voor de energieproductie, meer spierkracht en een doelmatig zuurstoftransport. Co-enzym Q10 is tevens een sterke antioxidant.

Je hebt gevoelige darmen

De darmen spelen een grote rol bij onze gezondheid. De belangstelling voor de darmen, vertaalt zich naar meer aandacht voor onder andere probiotica, inuline en chlorella.

Probiotica

Probiotica (goede bacteriestammen) bevorderen een goede darmflora. Dit is belangrijk voor de spijsvertering en weerstand. Probiotica worden onder diverse omstandigheden ingezet zoals bij slecht eten, reizen of bij een antibioticakuur.

Inuline

Inuline behoort tot de prebiotica. In de dikke darm stimuleren ze selectief de groei en activiteit van goede bacteriën. Inuline komt van nature voor in cichorei, aardpeer, schorseneer en artisjok.

Chlorella

Chlorella is een groene alg met daarin vitamines, mineralen, eiwitten en actieve plantensterstoffen als carotenoiden en chlorofyl. Chlorella zorgt voor een goede balans tussen gunstige en ongunstige bacteriën in de darm.

Je bent zwanger

Tijdens een zwangerschap zijn meer voedingsstoffen nodig. Gezonde voeding kan met een voedingssupplement aangevuld worden. Voor, tijdens en na de zwangerschap. Dit ondersteunt de gezondheid van moeder en baby. Tijdens en zelfs voor een zwangerschap zijn diverse extra's nodig.

Foliumzuur

Foliumzuur speelt een rol bij de aanleg van de hersenen en het ruggenmerg. Extra foliumzuur, al vanaf voor de zwangerschap, verlaagt het risico op een baby met een open ruggetje.

Vitamine D

Vrouwen die zwanger zijn, hebben extra vitamine D nodig voor een goede botopbouw van het kind. Via de voeding is dit vaak niet haalbaar. Vitamine D of vitamine D in een multi kan in de extra behoefte voorzien.

Vitamine A

Voor de groei van de baby, is tijdens de zwangerschap de behoefte aan vitamine A hoger. Maar te veel vitamine A (dagelijks meer dan 3.000 microgram) kan schade toebrengen aan het kindje.

Multi's

Van veel vitamines en mineralen is tijdens de zwangerschap iets extra nodig. Een multi speciaal voor zwangere vrouwen kan een zinvolle aanvulling zijn op de dagelijkse voeding.

Omega-3 vetzuren

Omega-3 vetzuren zitten vooral in vette vis. Ze zijn van belang voor de aanleg van hersenen, zenuwstelsel en de ogen van het ongeboren kind. Met visoliecapsules kan de inname van omega-3 vetzuren eenvoudig worden verhoogd.

Probiotica

Er zijn aanwijzingen dat probiotica tijdens de zwangerschap gunstig zijn voor de ontwikkeling van het afweersysteem en de darmflora van de baby.

Kruiden

Kruiden als melisse en venkel worden bij de zwangerschap gebruikt om de spijsvertering en de maag te ondersteunen. Sommige kruiden zoals gember, berendruif, moederkruid, rozemarijn, salie en senna kunnen beter niet worden gebruikt tijdens de zwangerschap.

Zink

Zink speelt een rol bij de vruchtbaarheid. Dit geldt voor zowel vrouwen als mannen.

Je wilt gezond oud worden

Het lichaam verandert met het ouder worden. Door veranderingen in de stofwisseling, huid, botten en gewrichten kan er meer behoefte aan extra voedingsstoffen zijn. Ook het binnenkrijgen van de juiste voedingsstoffen is op oudere leeftijd belangrijk.

Vitamine D

Vrouwen boven de 50 jaar hebben extra vitamine D nodig. Voor mannen geldt dit indien zij een donkere huid hebben of veel binnen zijn. Vanaf 70 jaar heeft iedereen extra vitamine D nodig.

Vitamine B12

Voor ouderen kan een vitamine B12 supplement gewenst zijn, waarmee onder andere de fitheid en concentratie gunstig worden beïnvloed.

Glucosamine

Glucosamine kan een rol spelen bij het behoud van soepele gewrichten. Op oudere leeftijd kan het vermogen om deze bouwstof aan te maken verminderen.

Omega-3 vetzuren

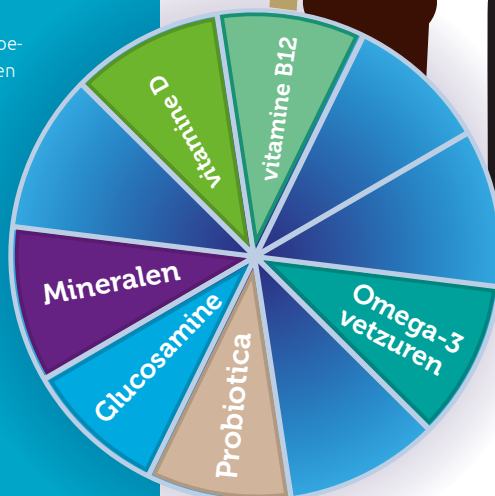
Regelmatig vette vis eten is goed voor het geheugen. Dit houdt verband met de omega-3 vetzuren die in vette vis zitten. Met visoliecapsules wordt de inname van omega-3 vetzuren verhoogd.

Probiotica

Bij senioren kan de samenstelling van de darmflora veranderen, bijvoorbeeld als gevolg van medicatie. Probiotica kunnen de darmen ondersteunen.

ELK LIJF EEN EIGEN SCHIJF

TRENDS IN VOEDING EN SUPPLE- MENTEN

TEKST: DOUWE SOEPBOER, REACH, FOTOGRAFIE: PATRICK LAAN

Veranderingen in lifestyle en koopgewoontes zijn van alle tijden. Door snelle communicatiekanalen zoals internet, apps en social media verspreiden trends en ontwikkelingen zich echter steeds sneller. Hierdoor kan het gebeuren dat kleine start-ups op zolderkamers in een mum van tijd grote delen van de markt veroveren. En ondernemers die niet de juiste antwoorden weten te formuleren op veranderend consumentengedrag, delven het onderspit. Met deze gedachten in het achterhoofd bezoekt NPN, Hilde Roothart van Trendslator om haar te bevragen over belangrijke relevante trends op het terrein van voeding en lifestyle.

De visie van Hilde Roothart, trendonderzoeker en eigenaar van Trendslator

Het Kodak-moment

“Het Kodak-moment”, stelt Roothart “is het moment waarop een onderneming zich realiseert: mijn product is overbodig geworden. Vaak is het dan al vijf voor twaalf en is er nog nauwelijks tijd om maatregelen te treffen. In 2015 hebben we daarvan weer tal van voorbeelden gezien. Veranderend consumentengedrag leidde de val van diverse retailers in. Zij namen onvoldoende tijd om het antwoord op een veranderende tijdgeest te formuleren. Dit is een tijd waarin nieuwkomers maar ook kleine meer flexibele bedrijven alle kansen krijgen. Waarom? Omdat ze snel kunnen innoveren, dit in tegenstelling tot grotere concerns waar innovatie een veel langzamer proces is.”

Crisis en voeding

“Bijzonder is dat sinds de crisis van 2008 de aandacht voor voeding aanzienlijk is toegenomen”, vervolgt Roothart. “Het leek wel of mensen zich uit de crisis wilden eten. Trends en hypes volgden elkaar in snel tempo op waarvan bij-

voorbeeld de superfood-rage nog vers in het geheugen ligt.”

Door de crisis zijn ook de verschillen tussen arm en rijk toegenomen. Je kunt vaststellen dat onder lagere inkomens meer gezondheidsproblemen voorkomen als gevolg van goedkope en vaak slechtere voeding. De beter gesitueerden daarentegen gaan zich meer verdiepen in voeding en gezondheid en passen daar hun voeding op aan. Vaak ingegeven door nieuwsberichten en trends.

Techniek en natuur

Voor de nabije toekomst ziet Roothart twee belangrijke richtinggevende trends. “Aan de ene kant zie ik technisch georiënteerde ontwikkelingen zoals kweekvlees, insecten en ook supplementen. Productie daarvan vindt plaats in een gecontroleerde omgeving. Daartegenover staan ontwikkelingen die betrekking hebben op het terug naar de natuur gevoel. Het oereten (van bonen en bessen) en het zelf produceren van voedsel, ook in de stad, maken on-

derdeel uit van deze trend. Het draait hierbij om het contact met de pure producten. Koks en tv-makers als Yvette van Boven en Wouter Klootwijk zijn momenteel belangrijke respondenten van deze trend. En ook in supermarkten zie je hierdoor meer aandacht voor verspresentaties zoals op een weekmarkt met gezellige kraampjes.”

Minder vlees

Voor een kilo vlees zijn veel kilo's – schaarser wordend – veevoer nodig. Ook heeft de vleesindustrie een belangrijk aandeel in de CO₂ uitstoot. Dit zijn enkele redenen waardoor het aandeel vegetariërs, veganisten en flexitariërs gaat toenemen. Een veranderend eetpatroon met minder of geen vlees leidt tot een andere manier van koken en eten. Nu staat vlees nog vaak centraal op het menu”, aldus Roothart, “maar in de toekomst zal dat veel vaker groente zijn. Diverse koks slaan nu al nieuwe wegen in. In een veranderend eetpatroon ontstaat ruimte voor nieuwe concepten en producten. Het is aan de voedingsmiddelenindustrie, in de meest brede zin, om deze nieuwe ruimtes met de juiste producten in te vullen. Ongetwijfeld liggen hier ook kansen voor voedingssupplementen.”

Veel onzekerheid en veel diversiteit

Er wordt ontzettend veel gepubliceerd over voeding. Maar in plaats van meer duidelijkheid, ontstaat er vaker onzekerheid en verwarring door elkaar tegensprekende onderzoeken en richtlijnen. Voeg daaraan toe de grote verschillen tussen mensen in genetische aanleg, de omgeving waarin ze leven en niet te vergeten grote verschillen in levensstijl waardoor behoeftes aan bijvoorbeeld specifieke vitamines en mineralen sterk uiteen lopen. Roothart: “Ik stel vast dat de consument vraagt om duidelijke richtlijnen.

Hilde Roothart

Hilde Roothart is oprichter van het trendbureau Trendslator. Ze begeleidt bedrijven en organisaties bij het onderzoeken en vertalen van trends naar strategieën en concepten, markten en merken. Haar uitgangspunt is dat de wereld en de consument veranderen en dat alleen bedrijven die op die veranderingen inspelen, zullen overleven.

De gemoderniseerde schijf van vijf van het Voedingscentrum kan voor een groep mensen zo'n duidelijke richtlijn zijn. Maar anderen gebruiken liever de Voedselzandloper van Kris Verburgh. Voor zowel producenten van voeding als van supplementen is het belangrijk om goed in te spelen op deze ontwikkeling van meer diversiteit.”

Van gemak naar duurzaam

Gemak en goedkoop is voorbij. “Natuurlijk herken ik ook de enorme populariteit van de goedkope retailers en het verdwijnen van het middensegment,” aldus Roothart. “Maar daar tegenover staat een groeiend aantal consumenten dat kiest voor waarden als duurzaam en kwaliteit. Deze groep is vaker beeld- en rolbepalend in de opinie over lifestyle en voeding. Ik voorziet dat de grote voedingsmultinationals voor belangrijke uitdagingen staan om hun aanbod daarop af te stemmen. Ik vraag me zelfs af of zij in staat zijn die transitie te maken. Hier geldt dus nadrukkelijk dat er voor kleinere spelers (specialisten) en nieuwe toetreders kansen liggen.”

Supplementen en de toekomst

In het veld met meer richtlijnen, minder keuzevrijheid maar meer persoonlijke wensen gericht op fit en gezond leven, is er volop ruimte voor voedingssupplementen” denkt Roothart. “Onder wisselende omstandigheden zoekt de consument de zekerheden van gezond, veilig en duurzaam. Voedingssupplementen zijn dan ideaal om in te spelen op tekorten of extra's. Maar ook hier is het essentieel dat veranderend consumentengedrag tijdig wordt opgemerkt. En lukt het vervolgens niet om hierop direct in te spelen met innovaties en vernieuwde producten? Zorg dan in ieder geval voor het actualiseren van het aanbod en/of een aangescherpte propositie.”

De jeugd heeft de toekomst

Wie aan de toekomst denkt, denkt aan de jeugd. En gelukkig is de jeugd binnen NPN uitstekend vertegenwoordigd binnen de Young Food Supplement Professionals. Linda Swagemakers, Elsbeth Pekelharing en Anneke Reijnders-Vries geven hun motivaties en visie op de toekomst.

Linda Swagemakers (Biohorma)

Studeerde Voeding en Gezondheid aan de Wageningen Universiteit. Houdt nu bij Biohorma de productdossiers bij, waarvan literatuuronderzoek naar de veiligheid en effectiviteit een essentieel onderdeel is.

Drijfveren en motivaties

Linda: Ik ben zeer geïnteresseerd in de werking van het menselijk lichaam. Ik word dan ook enthousiast van het uitzoeken hoe bepaalde planten helpen tegen veelvoorkomende klachten. De focus ligt voor mij en Biohorma op gezondheid. Het is geweldig als we met ons team een nieuw product ontwikkeld hebben. Als ik vervolgens van bekenden hoor dat zij baat hebben bij het gebruik van producten van Biohorma, is het helemaal af.

Elsbeth: De reden voor mij om gezondheidswetenschappen te gaan studeren was dat ik gefascineerd ben door hoe het lichaam functioneert. De symbiose tussen het lichaam en de microbiota vervult hierin naar mijn idee een bijzondere rol. Ik ben trots als ik hoor dat consumenten dankzij onze producten weer dingen durven te ondernemen. Bijvoorbeeld bij chronische darmontstekingen kan een afname van 12 naar 4 maal per etmaal naar het toilet gaan, een enorme impact hebben op de kwaliteit van leven.

Anneke: Het leuke aan werken in de supplementenbranche is dat gezondheid centraal staat. Er is een wereldwijde trend om in te zetten op gezondheid in het drukke leven met alle uitdagingen. Gezond leven en gezond zijn - en blijven - kosten tijd. Steeds meer consumenten zien dat voedingssupplementen daarbij kunnen helpen. Ik vind het mooi dat ik daaraan kan bijdragen.

Waarom deze branche?

Anneke: Deze branche matcht goed met mijzelf vanwege de focus op gezondheid. Bovendien is de branche veelzijdig, met klanten in verschillende productsegmenten zoals sport, kruiden, therapeutisch en afslank. Leuk is dat ik met de klant om tafel mag om een mooi product te ontwikkelen en gezamenlijk tot een succesvol eindresultaat te komen.

Elsbeth: Dit werkveld sluit erg aan bij mijn fascinatie, het is gericht op het ondersteunen van het lichaam in haar functioneren. Bij Winclove doen we veel onderzoek in samenwerking met

Anneke Reijnders-Vries (Microz)

Is afgestudeerd als levensmiddelentechnoloog aan de HAS, gevolgd door een master in Wageningen. Startte bij Microz bij productontwikkeling en is nu actief op Sales en in het MT.

universiteiten en academische ziekenhuizen. Omdat we met voeding werken, kunnen wetenschappelijke inzichten snel vertaald worden naar een toepassing voor de consument. Hiermee krijg je ook mooi inzicht in wat een product betekent voor de dagelijkse praktijk.

Linda: Andere mensen helpen, geeft mij voldoening. Bovendien heeft de menselijke gezondheid mijn interesse. Binnen deze branche kan ik beide goed combineren. De diepgang en afwisseling maken mijn werk boeiend. Het mooie aan Biohorma vind ik dat we van plant tot klant bezig zijn. De A vogeltuinen liggen vlakbij ons kantoor, waar ik in het infocentrum ingewikkelde vragen van klanten probeer te beantwoorden.

Hoe zit het met de toekomst van de branche?

Elsbeth: Je merkt dat interesse in voeding in de breedte toeneemt. Wereldwijd zijn er grote verschillen in de perceptie van probiotica. Nederland loopt hierin niet voorop maar we zien een toenemende interesse, ook bij zorgverleners. Ik heb er veel vertrouwen in dat voedingsproducten zoals probiotica belangrijker worden in zorg en gezondheid.

Anneke: Ik zie omzetgroei binnen ons bedrijf. De consument kiest vaker voedingssupplementen en stelt hoge eisen aan de kwaliteit. Verder vind ik het een positieve ontwikkeling dat artsen steeds meer interesse tonen en de voordelen van voedingssupplementen zien. Helaas soms ook met enige

terughoudendheid. Zo sprak ik tijdens een themamiddag sport een huisarts. Zij was persoonlijk voorstander van supplementen, maar als huisarts vond ze het moeilijk om er echt iets over te zeggen. Het heeft tijd nodig.

Zijn de trends nu al zichtbaar?

Anneke: De consument is steeds bewuster van wat supplementen voor hem of haar kunnen betekenen. Erg belangrijk is dat de consument de juiste supplementen kiest. Daar moeten we op inspelen. Of dat lukt, heeft ook met wetgeving te maken.

Linda: Er gaat veel veranderen in de wet- en regelgeving, vooral wat betreft de botanicals. Veel claims staan al jaren op on-hold. Er komt nu langzaam beweging in, maar waar het uiteindelijk op uitdraait, blijft de vraag. Voor Biohorma is het belangrijk om producten hierop tijdig aan te passen. Het is afwachten wat voor consequenties dit heeft.

Elsbeth: Winlove is gespecialiseerd in de ontwikkeling van indicatie-specifieke probiotica, de trend voor 'personalized' krijgt steeds meer aandacht. Aangezien elk lichaam en elke microbiota anders is, geloof ook ik dat daar de toekomst ligt. Naast toepassing van probiotica voor darmklachten zijn wij steeds meer bezig met onderzoek 'beyond the gut' zoals de invloed van probiotica op de mentale gezondheid, vaginale gezondheid en toepassingen in het keel-neus-oor gebied.

SAMEN IN GEZONDHEIDSPRODUCTEN

Waar staan jullie bedrijven over 5 jaar?

Linda: De belangrijkste succesfactoren voor Biohorma zijn natuurlijkheid, kruiden en de focus op gezondheid. We moeten daarom vooral meegaan met de wetten voor kruiden om succesvol producten te kunnen blijven introduceren.

Elsbeth: Winlove is groot geworden door producten te ontwikkelen voor specifieke niches. Over vijf jaar willen we dé partner zijn in microbiota management. We richten ons naast nieuwe toepassingsgebieden ook op nog effectievere producten, bijvoorbeeld door de combinatie met prebiotica.

Anneke: Microz wordt deels gestuurd door wensen van klanten. Door samen met specialisten actief met ideeën aan te kloppen, kunnen we win-win-situaties creëren. Natuurlijk hopen we dat onze klanten groeien mede dankzij onze hulp en bijdrage. Belangrijk is het promoten van de branche. Daarom vinden we het lidmaatschap van NPN ook belangrijk.

Elsbeth Pekelharing (Winlove Probiotics)

Werkte als gezondheidswetenschapper bij Achmea en bij Stichting Voeding Leeft. Nu werkt ze bij Winlove Probiotics als Scientific Liaison waarbij ze o.a. verantwoordelijk is voor het opzetten van nieuw onderzoek.

NPN: het hele jaar een

JANUARI

Persbericht:
NPN for
Traditional
Health Claims

Presentatie
consumenten
informatiegids
**Nut & Veiligheid
vitamines
en mineralen**

NPN sluit aan bij
het kort geding
Neprofarm over
melatonine

FEBRUARI

Young Food
Supplement
Professionals
training
Sticky Stories

Lobby ophoging
maximum vitamine D

Gesprek
Europarlementariër
dhr. Gerbrandy
positie Botanicals
in Europa

Supplementenvergadering en
Workshop Productdossiers

Start
0-meting
HACCP

MAART

Gesprek met dhr. L. Miko,
Directeur Generaal SANCO
van de Europese Commissie
over NPN positie om traditioneel
gebruik als onderbouwing toe te
staan voor gezondheidsclaims

Algemene
Leden-
vergadering

Kort geding
Melatonine
verloren

NPN stelt spoedappèl
in en start bodempro-
cedure melatoninezaak

Gratis etiketadvies
leden, als onderdeel
kwaliteitsprogramma

AUGUSTUS

'Ouderen' eerste PR-thema.
FITtest voor ouderen heeft
exposure in diverse media

Lobby additieven
kindersupplementen

Persbericht: Melatonine
blijft breed verkrijgbaar;
IGZ teruggefloten

SEPTEMBER

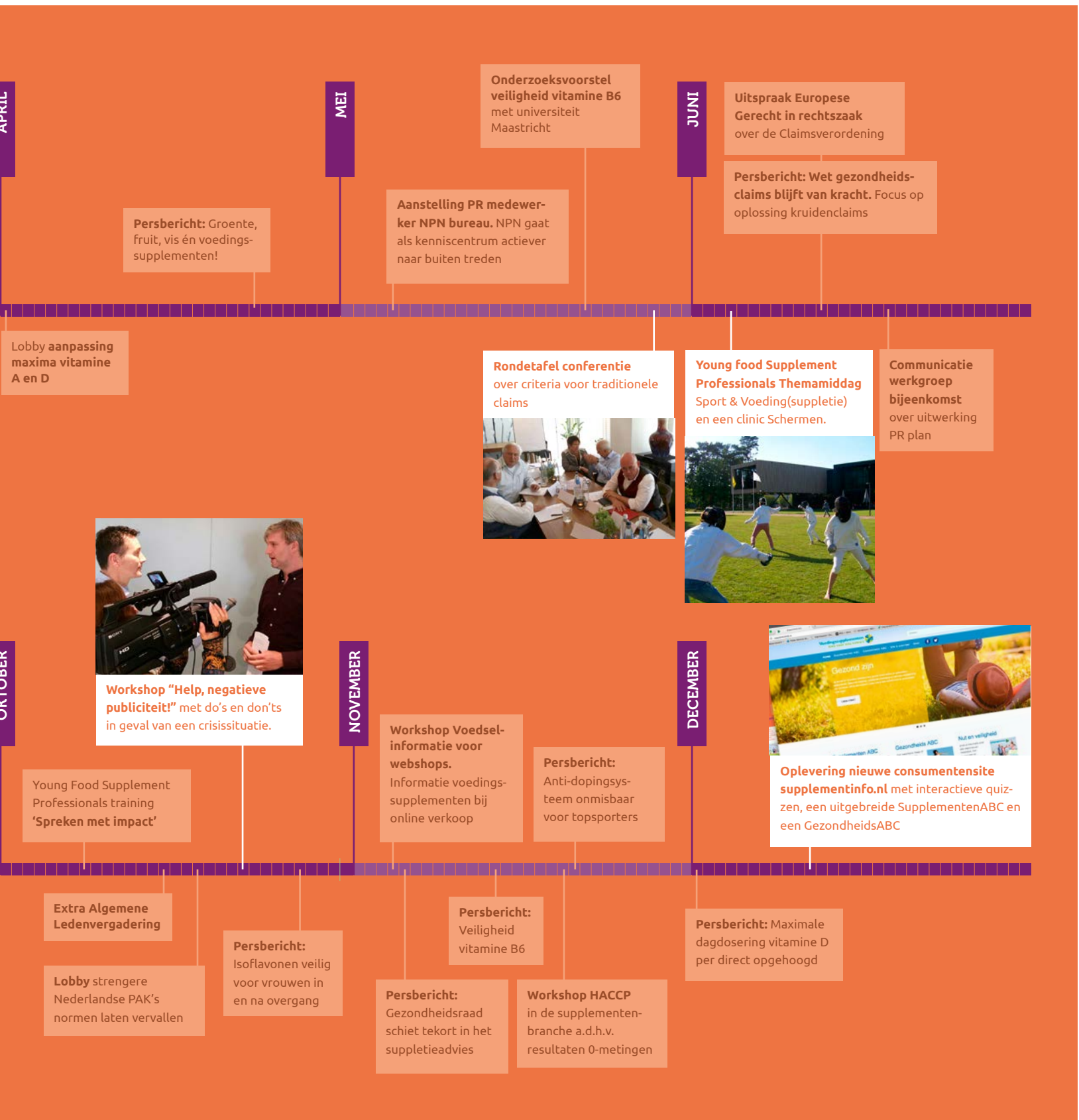
Lobby traditioneel
gebruik ministerie van VWS

NPN wint rechtszaak melatonine

Dat NPN een actieve vereniging is mag duidelijk zijn. Een jaar rond zijn er diverse bijeenkomsten en activiteiten gericht op onderzoek, scholing, lobby en het delen van kennis. In dit schema een selectie uit 2015. Natuurlijk blijven we ons ook in de komende jaren met veel energie inzetten voor de verdere acceptatie en implementatie van voedingssupplementen.

en actieve vereniging

In Taiwan zijn er ziekenhuizen met twee vleugels voor respectievelijk de reguliere en de traditionele gezondheidszorg. Als patiënt kun je kiezen welke methode je wilt. In Nederland bieden ziekenhuizen vooral reguliere zorg aan. Kinderarts Ines von Rosenstiel wil via integratieve geneeskunde het beste van beide werelden verbinden. De reguliere geneeskunde en evidence based complementaire geneeskunde. "Dat is mijn passie en droom voor de toekomst!"

TEKST: ELKE VAN WAGENINGEN, FOTOGRAFIE: PATRICK LAAN

In het ziekenhuis ziet ze veel kinderen met chronische aandoeningen, autisme of ADHD. Ook begeleidt Von Rosenstiel zo'n 600 kinderen met morbide obesitas. Vaak gebruiken ouders van kinderen met pijnklachten of chronische ziektelast complementaire methodes. "Samen met ouders kijk ik of de producten veilig zijn en of er bewijs is voor de werkzaamheid. Als dat zo is dan raad ik de methode of behandeling aan. Soms is een methode wel bewezen veilig maar is de werkzaamheid niet volledig aangetoond. In dat geval toeleer ik het met zo nodig monitoring. Als blijkt dat een product bewezen onveilig en ook niet bewezen werkzaam is, raad ik het af. Indien ouders dan toch bij die behandeling blijven, stop ik met mijn begeleiding. In sommige gevallen voel ik me zelfs genoodzaakt om een melding te doen bij Veilig Thuis. Het gaat hier immers over kinderen die zelf geen keuze kunnen maken en blootgesteld worden aan gezondheidsrisico's."

Echt gezond eten?

"In principe moet je zonder voedings-supplementen kunnen. Maar hoeveel mensen eten nu écht gezond? Daarnaast is goede voeding ook duur. De geadviseerde hoeveelheden fruit en groente haal ik soms ook niet. Daarom

slik ik in sommige periodes bijvoorbeeld extra vitamine C. En na een antibiotica-kuur zou ik probiotica slikken."

Aan bepaalde risicogroepen adviseert Von Rosenstiel gericht supplementen. "Kinderen met autisme schrijf ik probiotica voor omdat zij heel vaak darmproblemen hebben. Visolie adviseer ik bij ADHD vanwege het effect op het gedrag. Als kinderen problemen hebben met slapen, beveel ik magnesium aan. Van kinderen met morbide obesitas heeft 70% een vitamine D tekort. Dit zet ik dan gericht in om de spiraal te doorbreken van: weinig buiten spelen, geen vriendjes, hele dag achter een scherm en verdrietige gevoelens weg eten. Ik vertel hen dat ze zich fitter gaan voelen, dat het goed is voor betere spieren. Zo helpt vitamine D om met sporten te beginnen."

In de toekomst hoopt Von Rosenstiel dat de kennis over voeding bij medici verbeterd wordt. "Niet alleen bij huisartsen, maar ook specialisten." Nu zitten op belangrijke posities vaak oudere medici die moeite hebben met complementaire geneeskunde. Vaak omdat ze er niet in opgeleid zijn en het hen ontbreekt aan kennis over voeding en aanvullende behandelingen. Of ze vinden, kort door de bocht, dat we-

tenschappelijk bewijs ontbreekt. Maar dat is achterhaald. Ook bij reguliere geneeskunde is maar 40% onomstotelijk bewezen!"

Meer aandacht voor preventie

Veel positieve ontwikkelingen ziet Von Rosenstiel. "Zo staat een arts nu meer naast een patiënt en is vaker een coach dan bijvoorbeeld tien jaar geleden. Er is meer aandacht voor preventie, door middel van lifestyle en de leefomgeving. Want licht, planten, muziek,

De 54-jarige Ines von Rosenstiel werkte 10 jaar als kinderarts/intensivist in het AMC, waarvan 2 jaar als hoofd van de Kinder Intensive Care. Sinds 2003 is zij werkzaam als kinderarts in het Amsterdamse Slotervaartziekenhuis. Als Hoofd Vakgroep Kindergeneeskunde gaf zij daar van 2005 tot 2010 vorm aan de integratieve kindergeneeskunde. Bij de kinderadviespolikliniek voor integratieve geneeskunde kunnen ouders terecht met hun vragen over aanvullende behandelwijzen.

Von Rosenstiel is mede-oprichter van het NIKIM (Nationaal Informatie en Kenniscentrum Integratieve Medicine). Daarnaast is zij oprichtster en ambassadeur van de Stichting Medical Checks for Children. Ook is ze actief lid van het IPIM-netwerk (International Pediatric Integrative Medicine) en de Holistic Pediatric Association.

A portrait of Ines von Rosenstiel, a woman with short grey hair, smiling. She is wearing a blue patterned cardigan over a dark blue top and a dark skirt with white polka dots. The background is a blurred wall with colorful rectangular panels.

De droom van Ines von Rosenstiel

Het beste van beide werelden verbinden

SAMEN IN GEZONDHEIDSPRODUCTEN

kleuren, en geuren, hebben allemaal invloed op het welbevinden.” Van de combinatie reguliere geneeskunde en - evidence based -complementaire geneeskunde verwacht Von Rosenstiel op termijn meer. “Het blijft lastig, maar de jongere generatie heeft al een bredere blik. Er is nu ook meer aandacht voor in de opleiding. Maar feit is dat hier nog de nodige hobbels genomen moeten worden!”

Technologie en voeding

De inzet van technologie is een andere grote ontwikkeling volgens Von Rosenstiel. Robots in de ouderenzorg, smartwatches die de gezondheid in de gaten houden, 3D geprinte organen, consulten via de computer. “Er komen minder ziekenhuizen. De ligdagen worden verkort, waarbij patiënten herstellen in zorghotels. Nu al proberen medici patiënten in een zo goed mogelijke conditie te brengen voor een operatie. Ook het wegwerken van voedingstekorten, waardoor patiënten sneller herstellen, kan veel geld schelen. Er is maatschappelijk gezien meer aandacht voor voeding. Je ziet een beweging richting gezond ouder worden en preventie.”

Armoede en isolement

“Als ik op meta-niveau kijk, zie ik twee grote uitdagingen: het voorkomen van armoede en isolement. Isolement en eenzaamheid hebben grote effecten op de gezondheid. Hetzelfde geldt voor armoede. In de derde wereld behandel ik kinderen die door armoede ondervoed zijn en in Nederland kinderen die door armoede obesitas hebben. Dat obesitas enkel door te veel eten komt, is écht achterhaald. Het hangt samen met zoveel factoren, vaak veroorzaakt door armoede. Er moet dan ook rekening gehouden worden met die effecten op de gezondheidszorg als de verschillen tussen arm en rijk toenemen!”

Poep heeft de toekomst!

TEKST: SASKIA GEURTS

Professor Eric Claassen is sinds 1987 actief op het gebied van darmgezondheid en microbiota. Hij vertelt ons over de ontwikkelingen in zijn vakgebied en biedt ons een blik in de toekomst.

Darmgezondheid en wetenschappelijke ontwikkelingen

"Ik doe sinds 1987 onderzoek en nu, 30 jaar later, zijn bacteriën in de darmen, microbiota, mainstream onderzoek geworden. Dit komt door de vele verbanden tussen hoe we ons voelen en de microbiota. Ook bij ziektes zoals prikkelbare darm syndroom, autisme, depressie en obesitas, blijkt er een belangrijke microbiota component. Ofwel, als de darmbacteriën niet goed zijn, dan voel je je niet goed. Er is een directe link tussen darm en brein waardoor bijvoorbeeld stress, angst, depressie en zelfbeeld worden beïnvloed door wat in je darm gebeurt.

De komende jaren wordt in studies vaker de gezondheidsstatus gekoppeld aan veranderingen in de darmen. Daarbij wordt ingezet op het beïnvloeden van de microbiota. Individueel gaan we poep bekijken en waar mogelijk de samenstelling verbeteren. Dat kan door voeding, beweging en soms door suppletie met andere bacteriën.

Voedingsadvies gaat in een rap tempo belangrijker worden.

Door poeptransplantaties die sinds vijf jaar in onderzoek plaatsvinden zien we bij allerlei ziektes, zoals prikkelbare darm syndroom en obesitas, klinische effecten ineens flink verminderen. Echter, dit houden we niet jaren vol. Poeptransplantaties zijn relatief onveilig en duur. Maar het legt wel de basis voor dit type onderzoek. Als je met iemands anders' poep je beter voelt, hoe kunnen we dan zonder poeptransplantatie dichtbij die situatie komen?"

Waar liggen kansen voor gezondheidswinst?

"Binnen 5 à 10 jaar kan iedereen voor een tientje een poepanalyse laten maken. Dat gaat niet heel lang meer duren voordat dat mainstream gebruikt gaat worden. Als je voor grote problemen iets kunt oplossen, zoals obesitas, dan kan het snel gaan. Want dan gaan mensen snappen: hé die combinatie van voeding en darmbacteriën is echt niet te verwaarlozen. Dan gaan we naar personalized poep management.

◀ Professor Eric Claassen

De lange termijn oplossing voor gezondheidsproblemen ligt in het aanpassen van ons dieet. En juist dat onderzoek krijgt weinig geld en aandacht. Omdat er niet veel mee te verdienen is. Dit vind ik om te huilen. Ook de overheid kan dat onvoldoende aanjagen. Dus wat er gaat gebeuren, is dat jonge enthousiaste en ondernemende wetenschappers bedrijven gaan starten. In Amerika zie je dat al.

Als er meer te verdienen valt, zal de innovatie veel sneller gaan. Bij een doorbraak in de grote aandoeningen, zoals obesitas, reuma, diabetes, depressie gaat dat gebeuren. Die markten zijn zo groot, dan duikt iedereen er bovenop." **En dan worden die innovaties opgepakt door de grote bedrijven?** "Absoluut. Je ziet dat nu al gebeuren. Met het opkopen van bedrijfjes willen ze innovaties binnenhalen.

Grote bedrijven, ook farmaceutische bedrijven, gaan zich meer met voeding bezighouden. De voeding gaat richting de farma en de farma beweegt richting de voeding."

Wat als u het qua gezondheidsbeleid in Nederland en Europa te zeggen had?

"Mijn hartekreet is: Houd nu eens op met die kleine studies doen. Leg je geld bij elkaar en doe grote studies waardoor je het volledige veld naar een hoger niveau tilt. Dat gebeurt nu niet en daar baal ik ontzettend van. Heel jammer. De Europese Commissie stimuleert nu heel erg die publiek-private samenwerking. Maar er is ook een rol voor de European Medicines Agency om kleine studies te bundelen. Om beter te kunnen zien wat er aan de hand is. Daar ligt zeker een rol voor de overheid."

Minister Schippers riep onlangs op het voorschrijven van anti-biotica te verminderen. Ziet u een rol voor probiotica?

"Ja heel erg. Ik heb daar een workshop over gevolgd waar ik goede resultaten zag. Maar in het uiteindelijke advies aan de minister is daar niets over opgenomen. Dat is heel gek, en ik kan dat niet verklaren. We doen volgens mij alles goed, de kennis is er, de voorlichting, maar het landt niet." **Het terugdringen van het antibioticagebruik met probiotica in de diervoederindustrie laat zien dat het kan. En toch wordt er bij mensen niets gedaan, terwijl het probleem van antibioticaresistentie levensgroot is.** "Dat is dan weer waarin een groot land, klein kan zijn. Ik denk dat het te maken heeft met het machtsblok rondom het antibiotica resistentie onderzoek. Dat is niet open, waardoor nieuwe ideeën van buiten niet landen. Ik hoop dat we hierover kunnen blijven praten en dat er duidelijkheid ontstaat. Voor mij is

het een grote tegenvaller dat het niet opgepikt wordt."

Hoe gaan we over 20 jaar met darmgezondheid om?

"Over 10-20 jaar kijkt iedereen naar zijn poep en snapt wat er gebeurt. En over 50 jaar snapt iedereen hoe je dat kan optimaliseren." **Dus de poep is de toekomst?** Lachend: "Ja, dat is het. In het begin lachte iedereen je uit, maar nu is dit mainstream gedachtegoed. We zullen op een meer gedetailleerde manier naar onze poep gaan kijken. Vroeger keken we of er bloed in zat, naar de kleur en de consistentie. In de toekomst kijken we naar de genetische profiel van de poep. En aan de hand daarvan wat er mis gaat, gevolgd door een advies wat je eraan moet doen. Onze poep is een reflectie van ons welbevinden. Dat is altijd al zo geweest. Maar vanaf nu krijgt het meer en meer een genetische component."

Wat is uw toekomstdroom met betrekking tot darmgezondheid?

"Mijn ogen zijn geopend door de studies van Robert-Jan Brummer, van de Örebro universiteit in Zweden. Dat onderzoek is nog niet helemaal afgerond. Ik vind het shocking dat je zelfbeeld beïnvloed kan worden door de samenstelling van je microbiota. Mijn droom zou zijn dat we dat lage zelfbeeld, bij bijvoorbeeld mensen met obesitas en het prikkelbare darm syndroom, kunnen veranderen door middel van probiotica. Hieruit volgend zouden we dan ook depressies kunnen verminderen. De studies uit Zweden zijn spectaculair. Mijn droom is dat daar bruikbare adviezen uit gaan komen. Bizar veel mensen zijn depressief in Nederland. Als je daarvan enkele procenten kunt helpen, dan praat je al over honderdduizenden mensen."

De Bristol stoelgangsschaal

◀ Saskia Geurts

In 2015 hebben we als branchevereniging veel bereikt. Ook in 2016 is er een volle agenda en werken we hard om onze gestelde doelen te bereiken. We kijken graag met u vooruit.

De toekomst volgens NPN

SPEERPUNTEN

TEKST: SASKIA GEURTS FOTOGRAFIE: PATRICK LAAN

Veiligstellen van botanicals en andere ingrediënten

Het gebruik van onder andere botanicals staat in Europa sterk onder druk. NPN zal zich, net als voorgaande jaren, blijven inzetten om de liberale positie van Nederland, met een breed assortiment van voedingssupplementen, te behouden. Als extra wetgeving noodzakelijk is, dan pleit NPN ervoor dat deze wordt opgesteld volgens het principe dat supplementen veilig zijn, tenzij de overheid onveiligheid kan aantonen. Ook bewaken we de brede toepassing van supplementen. Het gebruik van een ingrediënt in een geneesmiddel hoeft niet per definitie ten koste te gaan van het gebruik in voedingssupplementen. In 2016 blijft NPN, met de rechtszaak over melatonine, zich inzetten voor dit principe.

Reputatie van voedingssupplementen versterken

Waar we in 2015 gestart zijn met actieve PR gericht op een breder draagvlak voor supplementen, zetten we dat in 2016 voort. Met diverse themacampagnes, de informatiegids Nut & Veiligheid en de website www.supplementinfo.nl, bieden we consumenten onafhankelijke en goede informatie over het nut van

suppletie. Door middel van nieuwe contacten in de media en met health professionals gaan we deze boodschap breed uitdragen. De periodieke EXTRA nieuwsbrief blijven we optimaal inzetten om het nut van suppletie onder de aandacht te brengen.

Gebruik van claims

De Europese Claimsverordening heeft de gezondheidsclaims sterk aan banden gelegd. Bedrijven hebben hierdoor beperkte mogelijkheden om consumenten goed te kunnen informeren. We blijven bepleiten dat goed gedocumenteerd 'traditioneel gebruik' wordt meegenomen in de beoordeling.

Lobby nationale en Europese zaken

Daar waar relevante Europese wetgeving voor de supplementenbranche wordt herzien, behartigt NPN haar belangen. Op nationaal niveau is ons streven om voor PAK's in Nederland gelijke regels te laten gelden in lijn met de rest van Europa. Daarnaast pleit NPN in Europa voor het toestaan van additieven die voor de branche noodzakelijk zijn. Het gaat hierbij vooral om additieven voor voedingssupplementen voor zuigelingen en peuters.

Verder bouwen aan kwaliteit

Kwaliteit is essentieel, niet alleen om aan de wetgeving te voldoen, maar ook voor het imago van de sector in het algemeen. In 2016 bouwen we daarom voort aan de kwaliteit. Door het verder uitrollen van ons kwaliteitsprogramma en door hulpmiddelen aan te bieden, kunnen onze leden snel aan alle wettelijke regels voldoen.

NPN voor leden en consultancy

NPN houdt bedrijven op de hoogte over ontwikkelingen in de branche, activiteiten, wetgeving en handhaving. Zij helpt bedrijven bij calamiteiten als deze branchebreed zijn. NPN stelt verschillende praktische hulpmiddelen beschikbaar, zodat bedrijven snel en voordelig kunnen voldoen aan alle wettelijke regels en eisen. Voor advies op maat, kunnen bedrijven terecht bij NPN Consultancy. Voor zowel leden als niet-leden worden opdrachten uitgevoerd, voornamelijk adviezen over etikettering en gezondheidsclaims. Ook worden workshops aangeboden, zowel algemeen als in-company.

De toekomst voor voeding in de zorg

In gesprek met Tom van Loenhout en Nicole de Roos van de Alliantie Voeding Gelderse Vallei, een samenwerkingsverband tussen Ziekenhuis Gelderse Vallei (ZGV) en de afdeling Humane Voeding van Wageningen Universiteit.

TEKST: EDITH VAN DEN BERGH EN RINSKE VAN DEN BARG, FOTOGRAFIE: PATRICK LAAN

Dr. Ir. Nicole de Roos (NdR)

is docent en onderzoeker aan de afdeling Humane Voeding van Wageningen UR en al sinds de oprichting betrokken bij de Alliantie. Ze is de spil tussen medici en voedingsdeskundigen in opleiding en focust zich nu veel op onderzoek.

Tom van Loenhout (TvL)

is als cardioloog werkzaam in Ziekenhuis Gelderse Vallei (ZGV) in Ede en Rijnstate Ziekenhuis in Arnhem. Daarnaast is hij voorzitter van de Stichting Alliantie Voeding.

Hoe kijken artsen naar de Alliantie Voeding?

TvL: Bij de start van de Alliantie was voeding onderbelicht. Inmiddels zijn artsen enthousiaster over voeding. Het belang is echt doorgedrongen. In de artsenopleiding is voeding een ondergeschoven kind. Terwijl veel chronische ziektes een oorzaak hebben die in de handen ligt van mensen zelf.

NdR: Artsen willen bewijzen zien. Er moet dus aangetoond worden dat inzet van voeding werkt. Een jaar of tien geleden vond men het logisch dat patiënten niet veel aten tijdens een ziekenhuisopname. Dat komt thuis wel weer, dachten de artsen dan. Ik vind dat goede voeding hoort bij een goede behandeling. De afdeling Humane Voeding heeft aangetoond wat het kan betekenen voor het ziekenhuis. Tegelijk hebben onderzoekers op het terrein van voeding ook baat bij de medische kennis van artsen. Samenwerking is essentieel.

Hoe kan voeding beter worden geïmplementeerd in de zorg?

NdR: We kijken in het ziekenhuis naar reeds bestaande protocollen, die zijn vastgelegd in zorgpaden. Waar in het zorgpad past voeding? Het moet niet

zijn dat voeding er nog extra bijkomt.

TvL: Het bewustzijn dat goede gevarieerde voeding belangrijk is, dat zie ik als een prominente taak van de Alliantie. Bij de zorgverlener én bij de patiënt.

NdR: De dokter kan een grote rol spelen bij het geven van voedingsadvies. Patiënten weten best dat afvallen en bewegen belangrijk zijn, maar wanneer de dokter daarover adviseert, heeft dit zeker meer impact.

TvL: Een patiënt is daarmee vaak net zo veel of zelfs nog meer geholpen dan met een geneesmiddel. Een pil werkt maar op één aspect van de gezondheid. Gezonder eten en bewegen heeft effect op het geheel.

NdR: Mensen willen een zichtbaar of meetbaar effect en beloond worden. Een verminderd risico op een ziekte over pas tien jaar is niet concreet genoeg. Het moet echt beter meetbaar zijn. Dat is een nieuwe ontwikkeling.

TvL: Ook als arts wil je aan de patiënt kunnen terugkoppelen dat hij het goed heeft gedaan. Daarvoor heb je concrete data of informatie nodig.

Worden patiënten standaard gescreend op micronutriënten tekorten?

Beiden vertellen dat wordt gekeken naar ondervoeding op het niveau van macronutriënten, maar dat er niet standaard wordt gescreend op micronutriënten.

NdR: Een uitzondering geldt voor patiënten op de geriatrieafdeling. Hier wordt standaard vitamine D bepaald en ook gesupplementeerd. Ook vitamine B12 en foliumzuur worden veelvuldig bepaald. Met name vitamine B12 is regelmatig te laag. Het onderzoek over tekorten die ontstaan door medicijngebruik staat nog in de kinderschoenen. Bij een micronutriëntenscreening is altijd de vraag: 'Wat beschouw je als een tekort?' Gelden de afkapwaarden

die bepaald zijn voor gezonde mensen ook voor patiënten? Zou het niet beter zijn per patiëntengroep een passende referentiewaarde te bepalen? We proberen lage waarden te corrigeren, maar is dat wel altijd goed?

Geven jullie als voedingsziekenhuis suppletieadvies aan patiënten?

NdR: Adviezen voor supplementen met vitamine D en foliumzuur worden gegeven. Verder is suppletieadvies niet gebruikelijk. Alleen als dat specifiek nodig blijkt uit gemeten bloedwaardes. Wanneer de micronutriëntenstatus te laag is ten opzichte van de referentiewaarde, dan zetten we tijdelijk suppletie in om deze waarden te verbeteren. Als de waarden weer normaal zijn, geven we alleen nog voedingsadvies. Supplementen zijn naar mijn mening geen onderdeel van optimale voeding. Als dat op een of andere manier niet kan of tijdelijk niet lukt, dan vind ik voedingssuppletie een waardevolle oplossing. Bij ouderen met polyfarmacie bijvoorbeeld merken we dat ze snel vol zitten door het slikken van veel medicijnen. Nóg een extra pil geven, willen we niet. Voor vitamine D zijn er gelukkig ook andere opties. Bijvoorbeeld in olie of met een injectie. Dit laatste wordt vooral gedaan om mensen met een tekort snel weer op een goed niveau te krijgen.

En Omega-3 voor bijvoorbeeld hartpatiënten?

NdR: Lastig is dat de onderzoekspopulatie vaak al goed behandeld wordt met medicatie. De meerwaarde van Omega-3 wordt niet waargenomen.

TvL: Voor het behouden van een goede vaatwand vind ik het beter om meer te bewegen. Ik ken geen klinische studies met duidelijke voordelen van Omega-3 suppletie op harde eindpunten. Soms

zie je een positief effect op parameters, maar gaan patiënten zich niet beter voelen.

Zien jullie potentie voor andere voedingssupplementen? Zijn er veel nieuwe onderzoeken met supplementen?

NdR: Er wordt onderzoek gedaan met probiotica bij migraine en de doorlaatbaarheid van de darm. Ik denk dat het belangrijk is om daarbij goed te focussen op stammen en mechanismen. Dat moet voldoende duidelijk zijn voor dat je klinische effecten in patiënten onderzoekt. Als onderzoekers meten we graag klinische effecten, maar misschien zijn de effecten van supplementen veel genuanceerder.

TvL: Onderzoek met supplementen in een klinische setting is lastig omdat mensen ook medicijnen gebruiken. Of er is sprake van sterfte door een andere oorzaak, waardoor de resultaten onbruikbaar worden.

EEN PIL WERKT MAAR OP ÉÉN ASPECT VAN DE GEZONDHEID. GEZONDER ETEN EN BEWEGEN HEEFT EFFECT OP HET GEHEEL

Zijn er al kostenbesparingen zichtbaar dankzij de inzet van voeding en suppletie in de zorg?

TvL: Er kunnen miljoenen worden bespaard bij het verbeteren van de energiestatus van patiënten met ondergewicht. Voor vitamine D is er veel potentie. Een goede vitamine D status kan heel veel betekenen voor valpreventie en minder fracturen. Je komt dan snel op hoge besparingen uit.

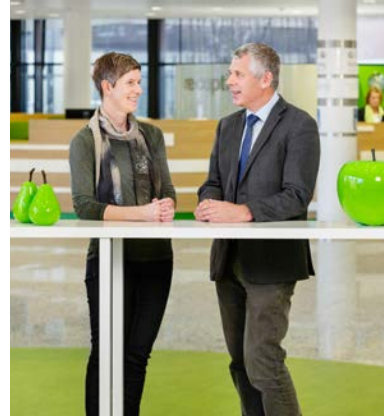
NdR: Preventie moeten we stimuleren. Patiënten moeten zich nog bewuster worden dat hun eigen gedrag invloed

kan hebben op de maatschappelijke kosten.

Ziekenhuis Gelderse Vallei is vooruitstrevend met de inzet van voeding in zorg en preventie. Hoe zien jullie dat in de toekomst?

TvL: Het is een algemene ontwikkeling dat ziekenhuizen meer inzetten op voeding, daarin zijn wij niet uniek. We hebben wel een voortrekkersrol. We krijgen vragen van andere ziekenhuizen en we praten mee over landelijke richtlijnen. Ook via de politiek proberen we onze kennis te verspreiden. Verder willen we onze ervaringen en kennis in nascholingsprogramma's implementeren.

NdR: De rol van ziekenhuizen verandert. Er wordt steeds meer zorg verplaatst naar de eerste lijn, zoals huisarts en wijkverpleegkundige. Wij vinden dat in die overdracht voeding ook een plaats heeft. Sinds de oprichting van de Alliantie Voeding zijn daar maatregelen genomen. In de ontslagbrief aan de

Met de Alliantie "proeftuin voeding in de zorg" kunnen we werkzaamheid en effectiviteit meten en uitproberen. Dit is dus zeker een oproep aan bedrijven die het nuttig vinden om zo'n traject in te gaan. Het mooie aan het ziekenhuis in Ede is dat het een standaard ziekenhuis is. Wij hebben niet de uitzonderingen, maar de generieke patiënt. Dit helpt in de vertaalbaarheid/relevantie van onze onderzoeksresultaten en biedt dus goede aanknopingspunten voor samenwerking.

Wat zijn toekomstverwachtingen van voeding in de zorg?

TvL: Voeding moet meer vooraan komen in de behandeling, vóór de medicijnen. Dat alles wat met voeding en bewegen gerelateerd is een betere toepassing krijgt in de zorg.

NdR: Maatwerk voor de patiënt, niet één richtlijn voor alle patiënten. Dat geldt zeker voor voeding. Ook meer eigen verantwoordelijkheid van de patiënten. Een ziekte kan je overkomen, daar heb je vaak zelf geen schuld aan. In het behandeltraject heb je als patiënt eigen verantwoordelijkheid. Breng je voeding prominent in als onderdeel van een behandeltraject, dan is de betrokkenheid en inzet van patiënten essentieel.

TvL: Ik zeg regelmatig tegen patiënten: 'Ik kan iets voor je doen, maar zelf kan je veel meer doen.'

huisarts bijvoorbeeld staat nu altijd een voedingsadvies.

Is er ruimte voor samenwerking met het bedrijfsleven?

TvL: Recent is door ons het project 'Cater with care'® succesvol afgerond, een project gericht op eiwit verrijking. Maar je kunt je voorstellen om dit ook te doen met micronutriënten. Ontwikkelen van nieuwe producten of toedieningsvormen, zodat we ouderen met polyfarmacie niet ook nog een extra pilletje als supplement moeten geven.

Zie ook: www.alliantievoeding.nl en volg ons via [@voedingindezorg](https://twitter.com/voedingindezorg). Mailen kan naar info@alliantievoeding.nl

Europa en Nederland in harde cijfers

Europa

In 2015 werd in Europa voor € 5,4 miljard aan supplementen omgezet waarvan € 2,1 miljard vitamines en € 1,7 miljard traditionele of kruidensupplementen zijn. De groep supplementen zonder traditionele (kruiden)ingrediënten groeide met bijna 15% in vijf jaar. Dat is meer dan de traditionele (kruiden) supplementen, die met 10% toenam in deze periode.

Het meest verkocht zijn multivitamines, mineralen, probiotica en visoliesupplementen.

Duitsland, Engeland en Italië zijn de grootste afzetmarkten. Gevolgd door Polen, Frankrijk, Spanje en de Scandinavische landen.

Tussen landen zijn grote verschillen in het aandeel traditionele (kruiden)supplementen. In Engeland en Polen vormt het ongeveer 10% van het totaal aan supplementen. Voor Frankrijk, waar net als in Italië veel traditionele kruidensupplementen worden gebruikt, is dit aandeel 30%.

Nederland

In Nederland groeide de markt voor voedingssupplementen in 2015 met 3%. De totale omzet bedroeg € 280 miljoen. De verwachte groei in afzet, bij onveranderde prijzen, wordt geschat op 2%.

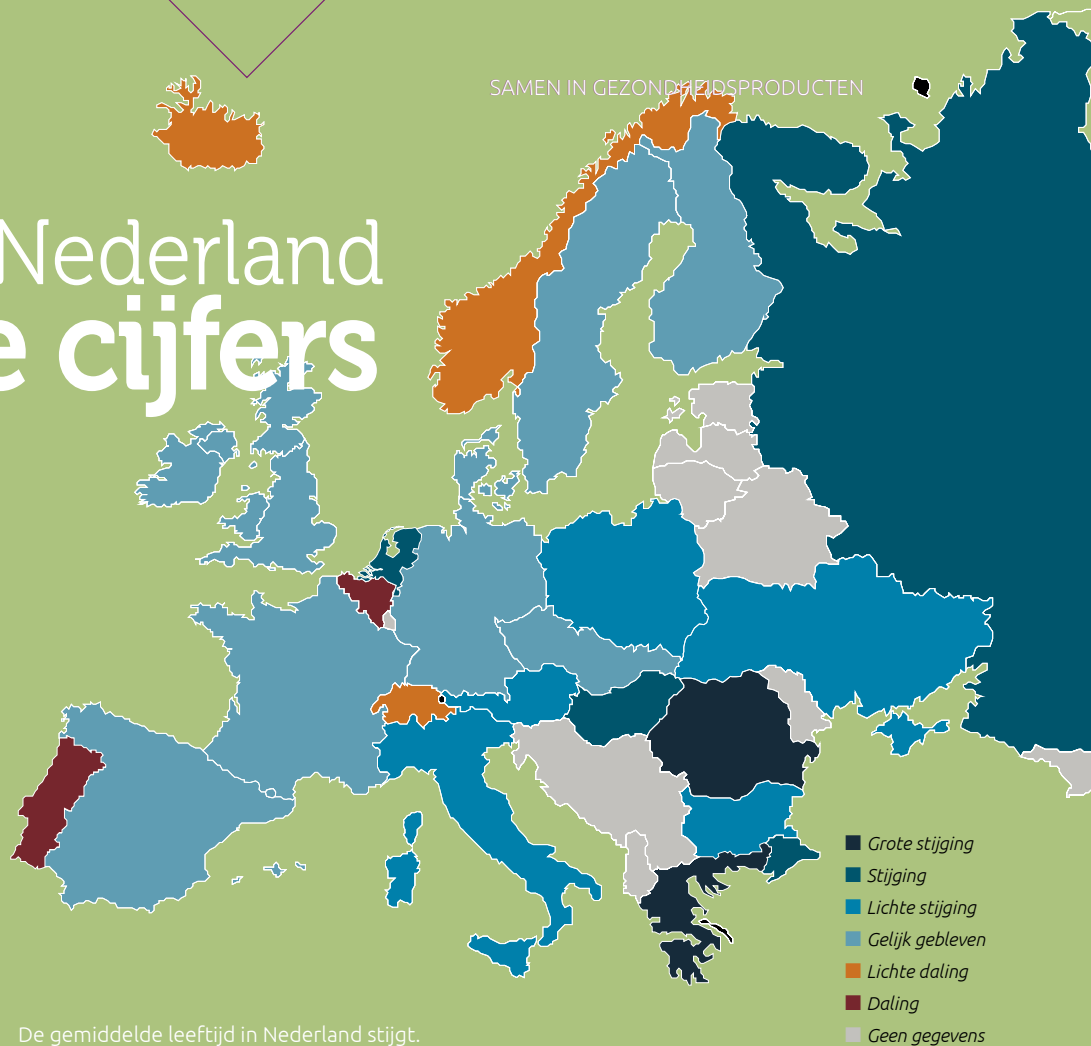
De groei in Nederland wordt toegeschreven aan consumenten die meer bezorgd zijn over hun gezondheid.

Glucosamine groeit het snelst met 8%.

Glucosamine is bekend om het positieve effect op gewrichten.

De gemiddelde leeftijd in Nederland stijgt. Dit is een verklaring voor de groei van glucosamineproducten. Opmerkelijk is dat deze categorie in Europa als geheel daalt. Opvallend is de toename van enkelvoudige vitamines ten koste van de multivitamines. De slechte score van multivitamines komt mogelijk door de zachte winter en het feit dat multivitamines, het meest worden gebruikt als 'boost' voor het immuunsysteem.

De groei aan enkelvoudige vitamines kan verklaard worden door de trend van personalized nutrition waarbij multivitamines worden vervangen door enkelvoudige vitamines en mineralen.

En de toekomst?

De verwachte jaarlijkse afzet voor supplementen groeit in de komende vijf jaar met 1 à 2% per jaar. De groei in vitamines wordt geschat op ruim één procent. Verwacht wordt dat traditionele (kruiden) supplementen minder hard zullen groeien dan de andere supplementen. De snelstgroeiende markt in Europa is Roemenië met 6,6% per jaar. Groeiers in de Europese markt zijn probiotica, visolie, mineralen en vitamine D. De laatste laat een spectaculaire groei zien van 50% in 5 jaar. De verwachting is dat de afzet van vitamine D de komende 5 jaar doorzet. Ook combinatiepreparaten met botanicals zaten de afgelopen twee jaar in de lift. De grote trend in veel landen is dat de omzet in drogisterijkanaal afneemt en verkoop via internet toeneemt. Daar is de stijging met 10% in het afgelopen jaar spectaculair te noemen.

Leden

per 01-01-2016

A.J. van der Pigge
www.vanderpigge.nl

Abbott
www.abbottnederland.nl
TC/WG Kwaliteit

Alles van Allis
www.allis.nl

Alyx Biologicals
www.alyxbiologicals.eu

AMISSET Nederland
www.amisset.nl

APB Holland
www.apbholland.nl

ArsPro Pharma
www.arspropharma.com

Barentz
www.barentz.com

Basic Health
www.basichealth.nl

Batavia Logistic Services
www.lmdp-netherlands.com

Beyuna
www.beyuna.com

BioAg
www.bioag.eu

Biohorma
www.biohorma.nl
YFSP

Bional Nederland
www.bional.nl

BIOS Pharmaceuticals
www.biospharm.de

Biovitaal
www.biovitaal.nl

Bonusan
www.bonusan.nl
TC/WG Kwaliteit,
WG Communicatie

Cell Care
www.cellcare.nl

Chi International
www.chi.nl

Cobeco Pharma Wholesale
www.cobeco.nl

Curesupport
www.curesupport.nl

De Pil
www.depil.nl

De Tuinen
www.detuinen.nl

De Wereld van Sales en Marketing
www.dewereldvangezondheid.nl

DeltaStar Nutrients
www.deltastar.nl

Disolut
www.disolut.com

Du Sart Pharma
www.dusartpharma.nl
TC/WG Kwaliteit,
WG Communicatie, YFSP

EHF Nutrition
www.ehf-group.nl

EifelSan
www.eifelsan.com

Emonta
www.emonta.nl

FitForMe
www.fitforme.nl

Fitshape
www.fitshape.nl

Frutarom
www.frutarom.com

Future Zone II
www.futurezone.nl

Girasol Natural Products
www.girasol.nl

Goodlife Fertility
www.goodlifepharma.com

GP International
www.drhittich.com

Greenleaves Vitamins
www.greenleaves-vitamins.de

Health Maintenance Europe
www.hmehealth.com

Healthy Vitamins
www.healthy-vitamins.eu

Helfi
www.helfi.nl

Herkel
www.herkel.nl
TC/WG Kwaliteit, YFSP

Holistic Health Products
www.holisan.nl

Holland Pharma
www.hollandpharma.nl
Bestuur, YFSP

Horvi-Enzymed
www.horvi-enzymed.com

I.N.C. Agency
www.inc-opc.com
Juridisch adviseur,
WG Communicatie, YFSP

IMCD Benelux
www.imcdgroup.com
YFSP

Imres
www.imres.nl

Innovital
www.innovital.nl

Jacob Hooy & Co.
www.jacob-hooy.nl

LifeAid Europe
www.lifeaideurope.nl

Maharishi Ayurveda Products Europe
www.ayurveda.nl

MCO Health
www.mcohealth.nl
Bestuur, TC/WG Kwaliteit, YFSP

Medpro
www.med-pro.org

Melisana
www.melisana.be

Metagenics Netherlands
www.metagenics.eu

Microz
www.microz.eu
Bestuur, TC/WG Kwaliteit,
WG Communicatie, YFSP

Mondial Pack
www.mondialpack.nl

Natura Sanat (De Cruydhof)
www.cruydhof.nl

Naturapharma
www.naturapharma.nl

New Care Supplements
www.new-care.nl
Bestuur, WG Communicatie

Nu Skin Netherlands
www.nuskin.com

Nutramin
www.nutramin.nl
Bestuur, TC/WG Kwaliteit

OCE BIO Nederland
www.salus.nl

OTC Pharma
www.otcpharma.nl
WG Communicatie, YFSP

Pharma Consulting & Industries
www.pharmaci.nl

Podo Medi Netherlands
www.podomedi.com

Proviform
www.proviform.nl

Rejuvenal Europe
www.rejuvenal.nl
YFSP

Sanmed
www.sanmed.nl

Sanofi
www.sanofi.nl
TC/WG Kwaliteit

Santesa
www.sterkingezondheid.nl
WG Communicatie

Smeets & Graas
www.smeetsengraas.nl

Solgar Vitamins
www.solgar.nl
Bestuur,
TC/WG Kwaliteit

SoliPharma
www.solipharma.nl
TC/WG Kwaliteit, YFSP

Springfield Nutraceuticals
www.springfieldnutra.com
YFSP

Star Remedies
www.starremedies.nl

Stepan Lipid Nutrition
www.stepan.com

Super Nature Products
www.supernatureproducts.nl

Supplementa
www.supplementa.com

Systemic Formulas Europe
www.systemicformulas.eu

T.S. Products
www.tsproducts.nl

Teva Nederland
www.tevanederland.nl

The Health Connection
www.vitaminespray.com

The Health Factory
www.thehealthfactory.com

Tiber Voedingsuppl. Grooth.
www.derooderoos.com

Topvitamins
www.topvitamins.nl
WG Communicatie

Vitakruid
www.vitakruid.nl
YFSP

Vitals Voedingssupplementen
www.vitals.nl
Bestuur, TC/WG Kwaliteit,
WG Communicatie, YFSP

Vitamin Support
www.vitaminsupport.nl

VitOrtho
www.vitortho.nl
WG Communicatie, YFSP

Welcap Food Supplements
www.welcapfoodsupplements.com

Winclove
www.winclove.nl
TC/WG Kwaliteit,
WG Communicatie, YFSP
Wetenschappelijk adviseur

Organisatie

NPN is de branchevereniging voor gezondheidsproducten. Dit zijn voedingssupplementen, zoals vitamine- en kruidenpreparaten. NPN vertegenwoordigt bedrijven door de hele keten, van grondstofleverancier tot distributeur. Leden van NPN kunnen met vragen bij het Bureau terecht. Via de tweewekelijkse nieuwsbrief, website, workshops en vergaderingen blijven bedrijven op de hoogte van ontwikkelingen in de branche. Er zijn verschillende praktische hulpmiddelen beschikbaar, zodat bedrijven snel en voordelig kunnen voldoen aan alle wettelijke regels en eisen. Tevens biedt NPN hulp bij calamiteiten, bijvoorbeeld negatieve berichtgeving in de media.

Om haar werk goed te kunnen doen heeft NPN input nodig van haar leden, die haar voeden met kennis en praktijkervaring. NPN heeft de volgende werkgroepen: Technische Commissie, Kwaliteitssystemen en Communicatie. Deelname door leden wordt zeer gewaardeerd.

NPN BESTUUR

Mischa Strijder: voorzitter

Bolke Koster: lobby

Bertie Starmans: zelfregulering

Pim Dekker: technische zaken

Jan Bouwman: penningmeester

Karen Draisma: communicatie

Freek Cuypers: ledencontact

NPN BUREAU

Saskia Geurts: directeur

Rinske van den Barg: communicatie en consultancy

Edith van den Bergh: regulatory affairs en kwaliteit

Inge Koot: administratie

Vacant: PR- manager

Telefoon: (033) 245 60 01

E-mail: info@npninfo.nl

www.npninfo.nl

www.supplementinfo.nl

Colofon

Dit magazine biedt een overzicht van NPN-activiteiten in 2015 en een vooruitblik naar 2016.

Uitgave:

2016

Tekst & redactie:

NPN Bureau en Reach

Concept & vormgeving:

Reach, Oosterhout

Fotografie:

Patrick Laan, Zwolle

Druk:

Drukkerij Damen, Werkendam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van NPN. Hoewel dit jaarmagazine met de grootste zorg is samengesteld, aanvaarden schrijver, noch uitgever enige aansprakelijkheid door schade ontstaan door eventuele fouten en/of onvolkomenheden.

samen in gezondheidsproducten

